

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Lundberg har Ordet for en kort Bemærkning.

Lundberg: I de 4 Aar, da det sidste Ministerium var ved Magten her i Landet, taltes der Gang efter Gang om den Talestrøm, der flød her fra Rigsdagen, og den Opposition, man havde, og som i saa høj Grad lagde Beslag paa Tiden, navnlig under Finanslovdebatten. Nu har vi ogsaa haft en Finanslovdebat, og den blev, som ærede Medlemmer ved, ikke kortere end tidligere; og hverken før eller ved denne Lejlighed var det i særlig Grad Socialdemokraterne, der lagde Beslag paa Tiden. Nu har man faaet et nyt Felt at arbejde paa; nu hedder det sig, at denne Regering overdænger os med Forslag; og, siger man: er det da ikke rigtigt? Nej, det er det slet ikke. Vi har i Øjeblikket faaet 81 Forslag forelagt her, iberegnet de fra Landstinget oversendte. Saa er der forelagt nogle ganske enkelte i Landstinget, men ærede Medlemmer ved, at det ikke er mange. Men i 1921—22 fremsattes der 174 Forslag, hvoraf 8 indbragtes privat; af disse blev 156 Lovforslag fremsat i Folketinget og 50 i Landstinget; 23 blev ikke færdigbehandlet. I 1922—23 blev der forelagt 110 Forslag, hvoraf 26 ikke blev færdige; i forrige Samling, 1923—24, blev der forelagt 122 Lovforslag, hvoraf 40 ikke naaede at blive færdige. Jeg beder ærede Medlemmer om selv at foretage en Sammenligning, saa vil man se, hvor hyklerisk hele denne Tale er. Sagen er simpelt hen den, at Maden ikke smager de Herrer.

Rudfeld: Jeg skal ikke forlænge denne principielle Debat meget, men til de ærede Medlemmer, der nu har haft Ordet — det gælder navnlig de ærede Medlemmer Fru Helga Larsen, Hr. Dahlgaard og Fru Elna Munch — og som har anført en Række Forhold, der er alle og enhver bekendt, vil jeg blot sige, at det er haardt for den, der skal passe to Gerninger, dels Erhvervsarbejde, dels Arbejdet i Hjemmet. At Fabrikarbejde under Maskinernes stadige Larm er opslidende, er rigtigt nok, og det samme gælder alle de andre Ting, som er beskrevet af de nævnte ærede Medlemmer. Men det er ikke det, det her drejer sig om, det drejer sig om, hvorvidt disse forskellige Arbejder har en særlig opslidende Karakter for Kvinder, og om det gennem en større Sygelighed og en større Dødelighed kan dokumenteres, at det er særlig skadeligt for Kvindernes eller Samfundets

Sundhed, for de paagældende Kvinders Stilling som Mødre. Det er denne Dokumentation, der mangler, og dér hævder vi fra Venstres Side, at saa længe man ikke kan fremlægge den, saa længe kan man ikke komme og kræve Lovgivningsforanstaltninger paa vigtige Omraader. Ethvert Indgreb i Menneskers Dispositionsret maa følges af en Dokumentation, en Begrundelse, saaledes at det bliver Samfundshensyn, der begrunder Indgrebet. Overfor den højtærede Socialminister, der, som saa mange Gange før, begyndte at skildre Forholdene i Frikonkurrencens første Tid, navnlig i den engelske Industri, hvor man hævdede, at Friheden skulde være ubegrænset uden Hensyn til, om det gik ud over enkelte Mennesker eller ud over vigtige Samfundsinteresser, maa det fremhæves, at i det sociale Arbejde, som Venstre og alle Partier har deltaget i, er det fra alle Sider anerkendt, at man har Lov til at gribe ind paa disse Omraader, naar man kan ledsage Indgrebene med tilstrækkelig Begrundelse og med Dokumentation for, at Børnearbejdet ødelagde Børnene, ikke blot, at det var inhumant, men ogsaa samfundsmæssig set ødelæggende. Med denne Begrundelse greb man ind med Forbud mod Børnearbejde, og hvis det kan dokumenteres, at Arbejde i Haandværks- og Industrivirksomheder om Natten eller i det Afsnit af Døgnet, det her drejer sig om, er særlig skadeligt for Kvinder, kan man begynde at drøfte Spørgsmaalet, men naar man ganske udokumenteret her kommer og forlanger, at Rigsdagen skal gennemføre et Forslag med saa store Indgreb, gaar vi ikke med, det har altid været Venstres Synspunkt og vil vedblive at være det.

Naar det ærede Medlem Hr. Dahlgaard talte om, at der er Uenighed indenfor de forskellige Partier om dette Forhold, og henviste til, at et enkelt Medlem af Venstre, som i øvrigt ikke er Medlem af dette Ting, har udtalt sig mod Kvinders Nat-arbejde, er det ikke dermed dokumenteret, at der er Uenighed i Venstre om dette Spørgsmaal. I alle foreliggende Spørgsmaal vil der altid være enkelte, som indtager en afvigende Stilling; indenfor Venstre er der ingen Uenighed om, at saa længe det ikke kan dokumenteres, at Nat-arbejde er særlig skadeligt for Kvinder, saa længe gaar vi ikke med til dette Lovforslag; hvorledes det radikale Venstre har det, er udtrykt gennem det ærede Medlem Hr. Dahlgaards Udtalelser, og det maa blive deres Sag.